

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА

ПРОГРАМА
вступного іспиту до аспірантури
з англійської мови

КИЇВ

Програма вступного іспиту до аспірантури з англійської мови.

Укладачі: Стефанова Н.О., доцент, кандидат філологічних наук,
Макухіна Т.В., доцент, кандидат філологічних наук

Рецензенти: Гладуш Н.Ф., професор, кандидат філологічних наук

Пояснювальна записка

Програма вступного іспиту до аспірантури з англійської мови розрахована на здобувачів, які закінчили вищі навчальні заклади за освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст» або «магістр» та які намагаються отримати ступінь кандидата наук у відповідній галузі.

Її створено з урахуванням положень Державної національної програми «Освіта», вимог та рекомендацій Вищої атестаційної комісії України, Програми курсу для підготовки до кандидатського іспиту з іноземної мови та Програми з англійської мови для професійного спілкування.

Вступний іспит з іноземної мови - це перевірка рівня знань, навичок і вмінь здобувачів, які забезпечують необхідну для фахівця комунікативну спроможність в сферах професійного та ситуативного спілкування в усній і письмовій формах; сприйняття і розуміння монологічних та діалогічних висловлювань носіїв мови в межах професійної та побутовоситуативної тематики на рівні 85-90 % інформації при темпі її пред'явлення 100-120 слів на хвилину. Темп монологічного та діалогічного мовлення здобувача повинен бути 200-250 слів на хвилину. Рівень навичок монологічного мовлення здобувачів має забезпечувати їм можливість самостійно готувати повідомлення про проблему, мету, методи та засоби дослідження, експеримент, обробку даних, висновки та інші аспекти наукової роботи.

1. Вимоги до вступаючих до аспірантури на екзамені з англійської мови

Вступний екзамен з англійської мови передбачає перевірку та оцінку сформованості у здобувачів мовної, комунікативної, країнознавчої компетенції, здатності та готовності реалізувати здобуті знання та вміння в майбутній науковій діяльності у відповідній галузі науки. На екзамені майбутні аспіранти повинні продемонструвати вільне володіння англійською мовою в її усній та письмовій формі на базі здобутого раніше лексичного запасу в обсязі біля 4500 лексичних одиниць.

Здобувачі повинні володіти лексичною, граматичною та орфоепічною нормами англійської мови, вміти правильно реалізувати цю норму в різних видах майбутньої наукової мовленнєвої діяльності та в різних комунікативних ситуаціях, вміти аргументовано на основі здобутих раніше знань висловлювати свою точку зору в усній та письмовій формі по суспільно-політичним, науковим та фаховим проблемам.

Типова програма з іноземної мови у вищих навчальних закладах України розрахована на досягнення рівня володіння мовою B2, який є стандартом для ступеня спеціаліста немовних вузів. Рівень володіння мовою B2 включає в себе наступні професійні комунікативні компетенції, які складаються із загальних мовленнєвих умінь, мовних знань соціолінгвістичної та прагматичної компетенції і які здобувач повинен мати для успішного складання вступного екзамену з англійської мови.

Аудіювання:

- розуміти основні ідеї та розпізнавати відповідну інформацію в ході детальних обговорень, дебатів, офіційних доповідей, лекцій, бесід, що за темою пов'язані з науковим дослідженням;
- розуміти в деталях розмови, які виходять за межі типового спілкування;
- розуміти загальний зміст і більшість суттєвих деталей в автентичних радіо і телепередачах, пов'язаних з академічною та професійною сферами;
- розуміти досить складні повідомлення та інструкції в академічному та професійному середовищі;
- розуміти намір мовця і комунікативні наслідки його висловлювання визначити позицію і точку зору мовця;
- розрізняти різні стилістичні реєстри в усному та письмовому спілкуванні з друзями, незнайомцями, колегами, працедавцями та з людьми різного віку і соціального статусу, маючи при цьому різні наміри спілкування.

Говоріння:

Діалогічне мовлення

- реагувати на основні ідеї та розпізнавати суттєво важливу інформацію під час детальних обговорень, офіційних перемовин, лекцій, бесід, що пов'язані з навчанням в аспірантурі та науковим дослідженням;
- чітко аргументувати відносно актуальних тем в академічному та професійному житті (в семінарах, дискусіях, переговорах, наукових семінарах, тощо);
- поводитись адекватно у типових світських, академічних і професійних ситуаціях (у наукових конференціях, перервах на каву, вечірках, тощо);
- реагувати на телефонні розмови, які виходять за межі типового спілкування;
- телефонувати з конкретними цілями академічного і професійного характеру, висловлювати думки щодо змісту автентичних радіо і телевізійних програм, пов'язаних з академічною та професійною сферами;
- реагувати на оголошення, доволі складні повідомлення та інструкції в академічному і професійному середовищах, адекватно реагувати на позицію/точку зору співрозмовника;
- пристосовуватися до змін, які зазвичай трапляються під час бесіди та стосуються її напрямку, стилю та основних наголосів;
- виконувати широку низку мовленнєвих функцій і реагувати на них, гнучко користуючись загальноновживаними фразами.

Монологічне мовлення:

- чітко виступати з підготовленими індивідуальними науковими презентаціями щодо широкого кола тем академічного та професійного спрямування;
- продукувати чіткий, детальний монолог з широкого кола тем, пов'язаних зі спеціальністю та науковим дослідженням;
- користуватися базовими засобами зв'язку для поєднання висловлювань у чіткій, логічно об'єднаній науковий дискурс.

Читання:

- розуміти автентичні тексти, пов'язані з науковим дослідженням та спеціальністю, з підручників, газет, популярних і спеціалізованих наукових журналів та інтернет джерел;
- визначати позицію і точки зору в автентичних текстах, пов'язаних з науковим дослідженням;
- розуміти намір автора наукового тексту і комунікативні наслідки висловлювання (наукових статей, анотацій, звітів, тощо);
- розуміти деталі у доволі складних наукових матеріалах, інструкціях, специфікаціях;
- розуміти автентичну академічну та професійну кореспонденцію (листи, факси, електронні повідомлення, тощо);
- розрізняти різні стилістичні реєстри усного та писемного мовлення з друзями, незнайомцями, колегами, працедавцями та з людьми різного віку і соціального статусу, коли здійснюються різні наміри спілкування.

Письмо:

- писати зрозумілі деталізовані тексти, різного спрямування, пов'язані з особистою, професійною та науковою сферами, анотації наукових статей;
- писати у стандартному форматі деталізовані завдання і звіти, пов'язані з науковим дослідженням;
- готувати і продукувати наукову та професійну кореспонденцію;
- писати з високим ступенем граматичної коректності анотації, статті, повідомлення, тощо;
- заповнювати бланки для академічних та професійних цілей з високим ступенем граматичної коректності;

- користуватися базовими засобами зв'язку для поєднання висловлювань у чіткій, логічно об'єднаний дискурс;
- виконувати цілу низку мовленнєвих функцій та реагувати на них, гнучко користуючись загальноживаними фразами.

Мовні вміння:

Здобувачі повинні мати робочі знання:

- граматичних структур, що є необхідним для гнучкого вираження відповідних функцій та понять, а також для розуміння і продукування широкого кола текстів в академічній та професійних сферах;
- правил англійського синтаксису, щоб дати можливість розпізнати і продукувати широке коло текстів в академічній та професійній сферах;
- мовних форм, властивих для офіційних та розмовних реєстрів академічного та професійного мовлення;
- широкого діапазону словникового запасу (у тому числі наукової термінології), який є необхідним в академічній та професійній сферах.

Соціальна та граматична компетенції

Здобувачі повинні:

- розуміти як ключові цінності, переконання та поведінка в академічному і професійному середовищі України відрізняються при порівнянні однієї культури з іншими (міжнародні, національні, інституційні особливості);
- розуміти різні корпоративні культури в конкретних професійних або наукових контекстах і те, яким чином вони співвідносяться одна з одною;
- застосувати міжкультурне розуміння у процесі безпосереднього усного і писемного спілкування в академічному та професійному середовищі;
- належним чином поводити себе й реагувати у типових світських, академічних і професійних ситуаціях повсякденного життя, а також знати правила взаємодії між людьми у таких ситуаціях (розпізнавання відповідних жестів, спілкування очима, усвідомлення значення фізичної дистанції тощо)

1.Зміст та структура вступного екзамену до аспірантури з англійської мови

Вступний екзамен з англійської мови складається з чотирьох питань.

Перше питання

1. Читання і письмовий переклад автентичного наукового фахового тексту з англійської мови на українську. Обсяг 2000 друкованих знаків. Час виконання – 40 хвилин. Допускається використання словників.

Друге питання

2. Письмове анотування англійською мовою (500 друкованих знаків) україномовного тексту загальнонаукового характеру обсягом 4000-4500 друкованих знаків. Час виконання – 20 хвилин. Допускається використання словників.

Третє питання

3. Лексико-граматичний текст. Час виконання – 20 хвилин.

Четверте питання

4. Співбесіда англійською мовою з питань наукового дослідження.

2. Критерії оцінювання вступного іспиту до аспірантури з англійської мови

1. При оцінюванні результату вступного екзамену враховується змістовність та ґрунтовність всіх відповідей здобувача на питання екзаменаційного білету, мовна, комунікативна, лінгвокраїнознавча та фахова компетенції аспіранта або здобувача, лексико-граматичний тест та реферат. Оцінювання відповідей здійснюється відповідно до вимог з конкретних питань.

<u>I. ПЕРШЕ ПИТАННЯ:</u>	<u>Читання, переклад та обговорення наукового тексту.</u>
Оцінка <u>«Відмінно»</u> виставляється за:	Вміння виразного читання вголос уривку тексту, коректна фонетична та інтонаційна презентація тексту. Повне розуміння тексту, повний адекватний літературний переклад. Допускається 3-4 помилки граматичного або лексичного характеру.
Оцінка <u>«Добре»</u> виставляється за:	Вміння виразного читання вголос уривку тексту, коректна фонетична та інтонаційна презентація тексту. Достатньо повне розуміння тексту, адекватний літературний переклад зазначеного уривку. Допускається 5-6 помилок граматичного або лексичного характеру.
Оцінка <u>«Задовільно»</u> виставляється за:	Невміння виразного читання вголос уривку тексту. Недостатньо коректна фонетична та інтонаційна презентація тексту. Недостатньо точно і повне розуміння тексту і тому недостатньо адекватний переклад зазначеного уривку. Допускається 7-8 помилок граматичного або лексичного характеру.
Оцінка <u>«Незадовільно»</u> виставляється за:	Нерозуміння тексту. Невміння виразного читання вголос уривку тексту. Некоректна фонетична та інтонаційна презентація тексту. Нерозуміння основного змісту тексту, неадекватний переклад зазначеного уривку. Більше ніж 8 помилок граматичного або лексичного характеру.
<u>II. ДРУГЕ ПИТАННЯ:</u>	<u>Анотування іноземною мовою української статті наукового змісту.</u>
Оцінка <u>«Відмінно»</u> виставляється за:	Вільне володіння навичками анотування іноземною мовою україномовного тексту; змістовне, зв'язне, граматично правильне повідомлення; володіння в повному обсязі базовим лексичним матеріалом з проблем дослідження. Допускається 1-2 мовних помилки.
Оцінка <u>«Добре»</u>	Достатньо вільне володіння навичками

виставляється за:	анотування іноземною мовою україномовного статті; достатньо змістовне, зв'язне, граматично правильне повідомлення; володіння в достатньому обсязі базовим науковим лексичним матеріалом з проблем дослідження. Допускається 3-4 мовних помилки.
Оцінка <u>«Задовільно»</u> виставляється за:	Недостатньо вільне володіння навичками анотування іноземною мовою україномовного наукового тексту. Неповне розкриття теми. Недостатньо змістовне та зв'язне повідомлення. Володіння в недостатньому обсязі базовими науковими лексичними структурами. Допускається 5-6 мовних помилок.
Оцінка <u>«Незадовільно»</u> виставляється за:	Не володіння навичками анотування іноземною мовою україномовної наукової статті. Не розкриття теми; незмістовне та незв'язне повідомлення; не володіння базовою науковою лексикою та граматичними структурами. Більше, ніж 7-8 мовних помилок.
IV. ЧЕТВЕРТЕ ПИТАННЯ:	<u>Діалогічне мовлення.</u>
Оцінка <u>«Відмінно»</u> виставляється за:	Вільне володіння діалогічним мовленням. Вміння вести бесіду на основі заданої комунікативної ситуації, аргументовано висловлювати свою точку зору. Кількість розвинутих висловлювань – 10-12. При оцінюванні діалогічного мовлення враховуються такі параметри: лексична та граматична правильність, варіативність структур та лексичних словосполучень, змістовність досягнення комунікативної мети, логічна послідовність висловлення, стилістична відповідність мовних засобів. Допускаються 1-3 помилки граматичного або лексичного характеру.
Оцінка <u>«Добре»</u> виставляється за:	Достатньо вільне володіння діалогічним мовленням. Вміння вести бесіду на основі заданої комунікативної ситуації, достатньо аргументовано висловлювати свою точку зору. Кількість розвинутих висловлювань – 8-10. При оцінюванні діалогічного мовлення враховуються такі параметри: достатня лексична та граматична правильність, достатньо зв'язне та логічно послідовне висловлення. Допускаються 4-6 помилок граматичного або лексичного характеру.
Оцінка <u>«Задовільно»</u> виставляється за:	Недостатньо вільне володіння діалогічним мовленням. Невміння вести бесіду на основі

	заданої комунікативної ситуації та недостатньо аргументоване висловлювання своєї точки зору через недостатній запас слів. Знижений темп мовлення, кількість висловлювань – 6-8. Допускаються 7-8 помилок граматичного або лексичного характеру.
Оцінка <u>«Незадовільно»</u> виставляється за:	Невміння вести бесіду на основі заданої комунікативної ситуації через недостатній запас слів. Знижений темп мовлення. Кількість висловлювань менше, ніж 5. Більше, ніж 8 помилок граматичного або лексичного характеру.

ТРЕТЄ ПИТАННЯ

На вступному іспиті здобувач виконує комплексний тест, побудований на базі тематики курсу навчання у вищих навчальних закладах, з метою контролю та оцінки рівня сформованості лінгвістичної (орфографічної, лексичної, граматичної), лінгвопрофесійної компетенції та тестування рівня сформованості вмінь та навичок мовленнєвої діяльності: читання, писемного мовлення, лексико-граматичної компетентності.

Час виконання тесту – 20 хвилин.

За весь тест нараховується 100 балів:

Оцінка «відмінно» виставляється, якщо всі завдання виконано в межах 90-100 балів;

Оцінка «добре» виставляється, якщо всі завдання виконано в межах 75-89 балів;

Оцінка «задовільно» виставляється, якщо всі завдання виконано в межах 50-74 балів;

Оцінка «незадовільно» виставляється, якщо всі завдання виконано в межах нижче 50 балів.

3. Критерії комплексного оцінювання за результатами письмових та усних завдань на кандидатському екзамені

Підсумкова оцінка з іноземної мови на кандидатському іспиті виставляється на основі всіх складових:

1. читання та переклад наукового тексту;
2. анотування україномовної статті;

3. лексико-граматичний текст;
4. співбесіда за темою «My research work».

Кожна складова вступного екзамену оцінюється за 4-бальною шкалою (“5”, “4”, “3”, “2”). Підсумкова оцінка за вступний іспит обчислюється як середнє арифметичне з округленням до сотих.

ДОДАТОК 1

Навчальний матеріал з англійської мови

1. Структура речення в англійській мові у порівнянні зі структурою речення в українській мові. Розповідне, питальне та заперечне речення. Типи питань.
2. Дієслово. Допоміжні, питальні та смислові дієслова.
3. Спосіб (дійсний, умовний, наказовий). Система часів.
4. Активний і пасивний стан. Особливості використання і перекладу пасивного стану. Узгодження часів.
5. Безособові форми дієслова. Дієприкметник, функції та способи перекладу. Інфінітив, функції та способи перекладу. Герундій, функції та способи перекладу.
6. Модальні дієслова та їх еквіваленти.
7. Умовний спосіб. Емфатичні конструкції.
8. Функції дієслів: to be, to have, to do, will, should, would. Функції дієслів із закінченням -ing, -ed.
9. Іменник. Утворення множини. Присвійний відмінок.
10. Артикль.
11. Займенник (загальні відомості). Особові, присвійні, вказівні займенники. Неозначені займенники some, any і заперечний займенник no. Кількісні займенники many, much, few. Неозначено-особовий займенник one. Три функції one. Підсилювальні та зворотні займенники.
12. Прикметник. Прислівник. Ступені порівняння.
13. Числівник. Кількісні та порядкові числівники. Дріб. Читання формул, хронологічних дат, позначень часу.
14. Граматичні особливості перекладу (артикль, іменник, прикметник, числівник, займенник, дієслово, прислівник, прийменник, сполучник). Конструкції типу the more, the better, there+be.
15. Синтаксичні особливості перекладу (умовне речення, неозначено-особові та безособові речення, безсполучникові підрядні речення, складнопідрядні речення, еліпсис, емфаза, інверсія, подвійне керування та ін.).
16. Лексичні особливості перекладу (багатозначність, конверсія, синонімія, неологізми, "фальшиві друзі перекладача", британський та американський варіанти англійської мови, термін, уживані вирази та службові слова, іншомовні запозичені, аббревіатури, умовні позначення, власні назви, англійська система мір та ваги і т. і.).
17. Жанрові особливості перекладу.
18. Найуживаніші суфікси, префікси англійської мови науково-технічної літератури та їх значення. Основні суфікси іменників, прикметників, дієслів, прислівників.

ДОДАТОК 2

Зразок питань тесту для перевірки знань з граматики

Тип А – десять завдань:

I. Вкажіть варіант, який має бути на місці пропуску:

1. Here _____ notebook and report that I promised you last week.

(a) is the (b) are the (c) was the (d) has been a

Тип Б – десять завдань:

2. The fact that space exploration has increased dramatically in the past thirty years _____.

(a) is an evidence of us wanting to know more of our solar system

(b) indicates that we are very eager to learn all we can about our solar' system

(c) how we want to learn more about the solar system

(d) is pointing to evidence of our intention to know a lot more about what is called our solar system.

Зразок завдань тесту для перевірки знань з лексики та навичок читання

Тип А – десять завдань:

II. Виберіть один з варіантів, який найкраще може замінити підкреслену частину речення:

1. Most students abhor lengthy exams at the end of the year.

(a) detest (c) nullify (b) regret (d) negate

2. Allowing fields to lie fallow is one means of restoring fertility.

(a) unplanted (e) watered (b) plowed (d) seeded

Тип Б – два тексти і п'ять завдань до кожного з них:

III. Прочитайте текст. Виберіть один найкращий варіант відповіді на запитання до тексту.

Petroleum products, such as gasoline, kerosine, home heating oil, residual fuel oil, and lubricating oils, come from one source-crude oil found below the earth's surface, as well as under large bodies of water, from a few hundred feet below the surface to as deep as 25,500 feet into the earth's interior. Sometimes crude oil is secured by drilling a hole through the earth, but more dry holes are drilled than those producing oil. Pressure at the source or pumping forces crude oil to the surface.

Crude Oil wells flow at various rates, from ten to thousands of barrel per hour. Petroleum products are always measured in 42-gallon barrels.

Petroleum products vary greatly in physical appearance: thin, thick, transparent, opaque, but regardless, their chemical composition is made up of only two elements: carbon and hydrogen, which form compounds called hydrocarbons. Other chemical elements found in union with the hydrocarbons are few and are

classified as impurities. Trace elements are also found, but these are of such minute quantities that they are disregarded. The combination of carbon and hydrogen forms many thousands of compounds which are possible because of the various positions and joinings of these two atoms in the hydrocarbon molecule. The various petroleum products are refined from the crude oil by heating and condensing the vapors. These products are the so-called light oils, such as gasoline, kerosine, and distillate oil the residue remaining after the light oils are distilled is known, as heavy or residual fuel oil and is used mostly for burning under boilers. Additional complicated refining processes rearrange the chemical structure of which hydrocarbons to produce other products, some of which are used to upgrade and increase the octane rating of various types of gasolines.

1. Which of the following is not true? (A) Crude oil is found below land and water. (B) Crude oil is always found a few hundred feet below the surface. (C) Pumping and pressure force crude oil to the surface. (D) A variety of petroleum products could be obtained from crude oil.
2. Many thousands of hydrocarbons are possible because (A) the petroleum products vary greatly in physical appearance (I) complicated refining processes rearrange the chemical structure (C), the two atoms in the molecule assume many positions (D) the pressure needed to force it to the surface causes molecular transformations.
3. Which of the following is true? (A) The various petroleum products are produced by filtration. (E) Heating and condensation are produced the various products. (O) Chemical separation is used to produce the various products. (C) Mechanical means such as the centrifuge are used to produce the various products .
4. How is crude oil brought to the surface? (A) expansion of the hydrocarbons (B) pressure and pumping (C) vacuum created in the drilling pipe (d) expansion and contraction of the earth's surface.
5. Which of the following is not listed as a light oil? (A) distillate oil (B) gasoline (C) lubricating oil (D) kerosine

Література

1. Ільченко О.М. Етноспецифіка текстів наукових анотацій: англо-українські паралелі. // Вісник Харківськ. нац. ун-ту ім. В.Н. Каразіна. – Харків: Константа. – 2007 – № 772. – С. 79-82с.
2. Ільченко О.М. Етикет англомовного наукового дискурсу: Монографія. – К.: ІВЦ «Політехніка», 2002. – 288 с.
3. Ільченко О.М. Англійська мова для науковців: Підручник. – К.: КОДР, 1996. – 241 с.
4. Калюжная В.В. Стил ь англоязычных документов международных организаций. – К.: Наукова думка, 1982. – 120 с.
5. Калюжная В.В., Букреева Е.И. English opens many doors. Английский научный текст: Понимание. Интерпретация. Перевод. – Учеб. пособ. по англ. яз. – К., 2004.
6. Карабан В.І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову. Частина І. Граматичні труднощі. – К.: Політична думка, 1997.
7. Карабан В.І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову. Частина ІІ. Термінологічні і жанрово-стилістичні труднощі. – Київ, Кременчук, 1999.
8. Карабан В.І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову. Навч. посібник-довідник для студентів вищих закладів освіти. – Вінниця: Нова книга, 2003.
9. Ковалева Е.И., Рахманова И.И., Трахтенберг И.А. Развитие навыков чтения научной литературы на английском языке. – К. Наукова думка, 1989.
10. Курс английского языка для аспирантов и научных работников / Шахова Н.И., Рейнгольд В.Г., Салистра В.И., Басс Э.М., Дезен Н.Б. и др. – 2-е изд., перераб. – М.: Наука, 1993. - 283 с.
11. Скороходько Е.Ф. Терміни, що виражають нові знання у структурі англомовних наукових текстів // Харківськ. нац. ун-ту ім. В.Н. Каразіна – 2000. - № 471. – с. 235-240.
12. Черноватий Л.М., Карабан В.І., Омелянчук О.О. Переклад англомовної технічної літератури. Електричне та електронне побутове устаткування. Офісне устаткування. Комунікаційне устаткування. Виробництво та обробка металу. – Навч. посіб. для студентів вищих закладів освіти. – Вінниця: Нова книга, 2006
13. Черноватий Л.М., Карабан В.І., Пенькова І.О., Ярощук І.П. Переклад англомовної економічної літератури. Економіка США. Навч. посіб. для студентів вищих закладів освіти. – Вінниця: Нова книга, 2007.
14. Черноватий Л.М., Карабан В.І., Іванко Ю.П., Ліпко І.П. Переклад англомовної юридичної літератури. – Навч. посіб. для студентів вищих закладів освіти. – Вінниця: Нова книга, 2006.

15. Яхонтова Т.В. Основи англомовного наукового письма English Academic Writing for Students and Researchers: Навч. посіб. для студентів, аспірантів і науковців. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2002.
16. Axtell R. Dos and Taboos Around the World. – 3rd ed. – N.Y.: John Wiley and Sons, 1993.
17. Axtell R. Dos and Taboos of using English around the world. – N.Y.: John Wiley and Sons, 1995.
18. Burrough-Boenisch J. International reading strategies for IMRD articles // Written Communication. – 1999. – Vol. 16, № 3. – p. 296-316.
19. Davis M. Scientific papers and presentations. – San Diego: Academic Press, 1997. – 296 p.
20. Clyne M. Inter-cultural communication at work: cultural values in discourse. – Cambridge University Press, 1994.
21. Mauranen A. “One thing I’d like to clarify...” Observations of Academic Speaking
http://www.eng.helsinki.fi/hes/Corpora/one_thing.htm
22. Yule G. The study of language. – Cambridge University Press, 1998. – 294 p.
23. Dooley J, Evans V. Grammarway 3. – Express Publishing, 2007. – 272p.
24. Soars L, Soars J. New Headway. Intermediate. Student’s Book. - Oxford University Press, 2009. – 159p.
25. McCarthy M., O’Dell F. English Vocabulary in Use. Intermediate. – Cambridge University Press, 2008.
26. Mascull B. Business Vocabulary in Use. – Cambridge University Press, 2003. – 172 p.
27. Hancock M. English Pronunciation in Use. – Cambridge University Press, 2003. -200 p.
28. Evans V., Dooley J. Upstream. Intermediate. Student’s Book. – Express Publishing, 2012. – 222 p.
29. Evans V., Dooley J. Upstream. Intermediate. Workbook. – Express Publishing, 2011. – 150 p.
30. Ashley A. Commercial Correspondence. – Oxford University Press, 2008. – 303 p.
31. Crystal D. Encyclopedia of the English Language. – Cambridge University Press, 1995. – 488 p.